

Hlas Nového Mesta

ROČNÍK XXVII. ČASOPIS OBYVATELOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA – NOVÉ MESTO 12 / 2017



Máme dvoch Seniorov roka 2017!

Kontakty ponad hranice s Rakúskom

NAJ babičky a dedkovia spomínali

Opatrujme si architektonické pamiatky

Milí čitatelia!

V jednej zahraničnej televíznej reportáži raz odzneli tieto slová: „**Tohtoročné Vianoce veru nebudú dobré!**“ Redaktor vlastne iba zopakoval slová obchodníka, ktorý predpokladal nižšie predvianočné tržby oproti minulým rokom.

Blížia sa Vianoce, a možno neraz aj nám napadnú podobné slová, keď zažívame celý ten predvianočný zhon a stres, keď vidíme v obchodoch neúmerne vysoké ceny a masy ľudí tlačiacich sa pri pokladniaciach. A potom príde Štedrý večer, pár dní voľna, atmosféra Vianoc dosiahne svoj vrchol a splasne ako bublina.

Vianoce však vždy môžu byť dobré, a nemusia trvať iba chvíľu. Môžu byť dobré a môžu byť každý deň, ako to spieva vo svojom vianočnom hite skupina Lojzo s Mirom Žbirkom: „**Každý deň budú vraj Vianoce.**“ Ktovie, či si speváci vôbec uvedomovali, aká hlboká pravda sa skrýva v názve tejto piesne!

No aby to tak bolo, treba pochopiť, že Vianoce neprichádzajú hotové, ale tvoria sa. Nezačínajú sa 24. decembra štedrou večerou a nekončia sa polnočnou svätou omšou. Aj to patrí k Vianociam, ale Vianoce to ešte nie sú. Vianoce nie sú ani vyupratovaný byt, vyzdobený stromček, napečené koláče a darčeky. Nie je to ani príjemná atmosféra pri krásnych koledách či radosť z čerstvo napadaného snehu. Aj to patrí k Vianociam, dokonca viac než čokoľvek iné, ale ani to ešte nie sú Vianoce.

Vianoce sú cesta. Cesta do hĺbky srdca. Cesta seba-zľudšťovania a okresávania svojho ega. Vianoce sú vždy vtedy, keď v našich srdciach necháme narodiť sa lásku, a potom ňou obdarovávame druhých.

Všetkým vám prajem, nech sa láska narodí aj vo vašich srdciach, nech vás zaplaví svojím pokojom a radosťou a nech sa stane zmyslom a cieľom vášho života. Prajem vám „**každý deň Vianoce**“.

Mgr. Peter Kizek, kaplán farnosti Kráľovnej rodiny na Teplickej ul.



Z obsahu čísla:

Na galavečere spieval aj Jiří Korn

str. 5

Divadelná jeseň pre sivovlasých

str. 6

Budeme diskutovať o tržnici

str. 8

Dizajn a móda v Mlynici

str. 10

Lesopark stojí za to chrániť

str. 15

O šesťdesiatich rokoch Strediska kultúry

str. 18

Obálka:

Park Jama odкрýva svoje pôvaby
až na druhý pohľad
Snímka Jana Plevová

Vydáva Mestská časť Bratislava – Nové Mesto,
IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
inzercia: tlac@banm.sk, www.banm.sk/casopis/
Mesačník, dátum vydania 1. 12. 2017,
obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,

šéfredaktor: Ing. Marek Líška,

členovia: MUDr. Jozef Dubravický,

JUDr. Tomáš Korček, Ing. arch. Peter Vaškovič,

Ing. Jana Škutková, Mgr. Marek Tettinger,

tajomník: Mgr. Ján Borčín.

Jazyková úprava: PhDr. Viera Vojtková.

Grafická úprava: Martin Lovás.

Tlač: UltraPrint, s. r. o. Náklad: 23 200 výtlačkov.

Číslo 12/2017.

ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

Adventné preteky s časom?

Do konca roka zostávajú štyri týždne. Pri pomyslení na predsavzatia či plány, ktoré sme nestihli naplniť, nejdnému zamrzne úsmev na tvári. Čo teraz s restami?

Nestihli ste začať pravidelne cvičiť? Nepustili ste sa do štúdia cudzieho jazyka? Opäť ste odložili maľovanie bytu či hľadanie lepšej práce? Ak sa cítite prevínili a v duchu si sľubujete, že do konca decembra pošlete aspoň tú prihlášku, napíšete životopis, nájdete vhodný kurz..., snáď bude lepšie zhlboka sa nadýchnuť a ešte raz zhodnotiť priority. Životné priority!

Začína sa advent, a to je čas spomaliť každodenné náhlenie. S pokojom prijať túto výzvu podobne ako príroda ukladajúca sa na zimu. Spoločne s deťmi upiecť medovníky, prečítať dlho odkladaný román, zájsť s priateľmi na horúci punč. Ak sme v nabitom programe občas zabúdali vyhradiť si čas pre našich blízkych, napravme to aspoň v predvianočnom období. Skutočné hodnoty sa predsa nedajú presúvať. A zväčša ani nepočkajú!



Ako dopadli župné voľby v Novom Meste

Občania ôsmich slovenských samosprávnych krajov si v sobotu 4. novembra zvolili nových predsedov-županov a poslancov zastupiteľstva. V Bratislavskom samosprávnom kraji dosiahla voľičská účasť 31,3 percenta, v našej mestskej časti prekročila celokrajový priemer – voliť prišlo až 36,2 percenta voličov.

Na základe výsledkov volieb bude bratislavskú župu najbližších päť rokov riadiť Juraj Droba (kandidát koalície SaS, OLANO, SMK, NOVA, OKS, Zmena zdola, DÚ), ktorý získal 20,4 percenta hlasov voličov Bratislavského kraja.

V Novom Meste získal spomedzi kandidátov na župana najviac hlasov nezávislý

kandidát Rudolf Kusý (46,1 percenta). Nové Mesto budú v novom 50-člennom krajskom parlamente zastupovať traja poslanci – Katarína Augustinič, Martin Vlačíky a Zuzana Rattajová, ktorí spomedzi 24 novomestských kandidátov získali najväčšiu podporu.

(bor)

V EKO-podniku finišujú prípravy na zimu

Posledné týždne novembra sú v EKO-podniku VPS obdobím, keď vrcholí príprava mechanizmov i zásob na zimnú sezónu. Ako to spoločnosť stihla, nám priblížil jej riaditeľ Ing. Róbert Molnár: „Ročne spotrebujeme v mestskej časti od 200 až do 700 ton posypových materiálov. Rozdiely sú veľké, podľa situácie v jednotlivých rokoch. Našou snahou je maximálna šetrnosť voči životnému prostrediu, preto pripravujeme štyri posypové zmesi, ktoré používame podľa charakteru prostredia. V parkoch a popri zelených plochách sa najlepšie uplatní špeciálna rozdrvená hornina zeolit, ktorá pôde neškodí, naopak, pro-

spieva. Na cesty je vhodná technická alebo EKO-soľ, v iných prípadoch zase kamenná drvina. Kombinácia týchto materiálov rozširuje možnosti, výhodná je z ekologického aj ekonomického hľadiska. Priamo na sklade máme približne 300 ton posypových materiálov, ďalšie dokúpime podľa potreby.“ Ak je zima mierna a posýpa sa menej, zásoby sa uskladnia a využijú v ďalšej sezóne. A pracovníci? „Tí sú v takom prípade naplno vyťažení čistením ciest a chodníkov, údržbou a opravami mestského mobiliáru, v dielňach sa natierajú drevené časti lavičiek alebo hracích prvkov,“ dodáva riaditeľ.

Na zimnú údržbu komunikácií 3. a 4. triedy má EKO-podnik k dispozícii päť viacúčelových vozidiel, traktor s radlicou, štyri ramenové alebo hákové nakladače na odvoz snehu. Na údržbu chodníkov v parkoch, verejných priestranstviach, nadchodov, schodov, ale aj priestorov lanovej dráhy sú pripravené viaceré sypače s pluhom, malotraktor, motorové frézy na sneh, snežný skúter a, samozrejme, aj potrebné ručné náradie.

Nádielka snehu často prichádza náhle a spôsobuje rôzne problémy. V prípade potreby sa obyvatelia môžu obrátiť na nepretržitú dispečerskú službu na tel. číslo 0911 455 077. (jš)

Lepšie podmienky pre nádejné talenty



Snímka Jana Plevová

Na Základnej škole Kalinčiakova nám pribudol nádherný športový areál. Mladí športovci budú trénovať na profesionálnom povrchu a škola zároveň získa príjem, keď bude štadión prenajímať. Príjemné je, že všetky náklady hradil investor futbalového štadióna v rámci vyvolaných investícií v prospech Novomešťanov. Mladým športovcom želáme veľa úspechov!

Rudolf Kusý

Štedrý večer nie je vhodný na samotu

Naši osamelo žijúci seniori nebudú však ani tento rok na Štedrý večer sami. Starosta Rudolf Kusý ich opäť pozval na vianočné posedenie a slávnostnú večeru, ktorá sa uskutoční 21. decembra v hoteli Devín o 15. hod. Tak ako inokedy sa na nej zúčastnia tí obyvatelia našej mestskej časti, ktorí žijú v domácnosti osamelo, sú bezdetní, bez partnerov a najbližšej rodiny. O účasť na posedení so štedrou večerou pre osamelých treba pravda vopred požiadať. A to na oddelení sociálnych služieb Miestneho úradu Bratislava - Nové Mesto na Junáckej ul. č. 1. Žiadosť záujemcovia dostanú v kancelárii č. 310 na 3. poschodí u p. Dáni (tel. 49 25 33 77) alebo v kancelárii č. 308, 309 v rámci úradných hodín v pondelok a v stredu od 8. h do 12. h a od 13. h do 17. h, v piatok od 8. h do 12. h. Žiadosti je potrebné podať najneskôr do 12. decembra. Tlačivá žiadosti sú zverejnené aj na stránke <http://www.banm.sk/>, sociálne príspevky, bod 8 - Prihláška na štedrú večeru pre osamelých dôchodcov.

(soc), ilustračná snímka Jana Plevová



Titul Senior roka 2017 získali dvaja Novomešťania

Už po siedmykrát si v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca prevzali prestížnu cenu Senior roka Bratislavčania, ktorých sa žiada vyzdvihnúť za ich významný prínos pre naše mesto. Podujatie organizuje



hlavné mesto v spolupráci s Radou seniorov Bratislavy pri príležitosti Mesiaca úcty k starším.

Obyvateľstvo starne, v r. 2050 bude Bratislava patriť svojim demografickým zložením k najstarším mestám v strednej Európe. Preto je dôležité využívať skúsenosti starších ľudí, ktorí sa tu angažovali vo verejnej sfére alebo záujmovej činnosti a aj v súčasnosti pôsobia na dobrovoľníckej báze v občianskej, sociálnej, kultúrnej či športovej oblasti. Veď ako slovami básnika Miroslava Válka pripomenul moderátor

slávnostného podujatia Juraj Sarvaš: „Život je prikrátky a motor beží na vysoké obrátky...“. Spolu so žiakmi ZUŠ na Istrijskej ulici pripravili oceneným osobnostiam a ich hosťom zážitok plný emócií.

Naša mestská časť mala medzi šiestimi ocenenými dvoch zástupcov. Aj keď väčšina našich čitateľov sa s ich menami už mnohokrát stretla, stručne pripomenieme ich pôsobenie:

Pani **architektka Štefánia Krumlová** patrí ku generácii našich prvých architektiek, študovala v časoch, keď žena v stavebníctve bola raritou. Jej diplomovú prácu viedol Emil Belluš, vyučujúcimi boli také osobnosti ako Alfred Píffl, Vladimír Karfík či Martin Čenek. V praxi sa venovala projektovaniu moderných obytných súborov,



neskôr aj materských škôl a jasí, pôsobila ako autorizovaná architektka v Slovenskej komore architektov. Intenzívne sa angažuje v ochrane pôvodnej architektúry. Minulý rok publikovala v našom časopise sériu článkov o býv. sídlisku Februárka, ktoré vyvolali mimoriadny čitateľský ohlas.

Pán **Peter Blaho** je dobre známy novomestským amatérskym športovcom a priaznivcom zdravého životného štýlu,



keďže desiatky rokov pracuje ako manažér ŠKOLAK klubu zdravia a pohybu na Riazanskej ulici. Po absolvovaní FTVŠ sa aktívne venoval futbalu a neskôr pôsobil ako tréner mládeže. Je jedným zo zakladateľov sídliskového hokejbalu, ktorý má v Bratislave už 30-ročnú tradíciu. Dlhoročne sa podieľa na príprave Národného behu Devín, ktorý sa tohtoročným 70. ročníkom zaradil medzi najstaršie bežecké podujatia v Európe.

Obom oceneným srdečne blahozeláme a prajeme veľa síl pri naplňovaní ich cieľov!

(red), snímky Marek Veľček

Miestni poslanci sa predstavujú

Ing. Andrea Vítková



Poslanýňou som druhé volebné obdobie. Pracujem ako členka miestnej rady, finančnej komisie a druhé volebné obdobie aj ako predsedníčka komisie pre školstvo a vzdelávanie.

V pracovnom živote sa venujem účtovníctvu a ekonomike a svoje skúsenosti využívam aj v práci pre zastupiteľstvo, či už pri príprave rozpočtu alebo odbornou pomocou školám.

Volebné obdobie sa pomaly blíži ku koncu, vhodné je aj trochu bilancovať.

Mám radosť, že sa nám podarilo zrekonštruovať skoro všetky školy, vybudovať v nich nové triedy. Pribudli nám dve nové školy, rozšírili sme kapa-

citu existujúcich materských škôl. Momentálne pripravujeme výstavbu novej školy na Teplickej ulici. Keďže sa neustále zvyšuje počet malých detí a rastie potreba ich umiestnenia do predškolských zariadení, hľadáme ďalšie priestory či možnosti na zrekonštruovanie budov.

Počas prvého volebného obdobia som navrhla spracovanie územného plánu Ľudovej štvrte, ktorý sa zatiaľ nepodarilo dotiahnuť do konca. Verím, že do konca súčasného volebného obdobia stihneme spracovať zadané územný plán sa začne pripravovať.

Už niekoľko rokov čakáme v Ľudovej štvrti na revitalizáciu parku a radi by sme ju spustili na jar budúceho roku. Revitalizáciu komplikovali rôzne pripomienky aj to, že park nebol zverený do správy mestskej časti. Zverenie sa nám podarilo vybaviť

na magistráte až v júli tohto roku, po petícii občanov a vďaka tlaku miestnych poslancov v mestskom zastupiteľstve.

V budúcom roku by som chcela zaradiť do rozpočtu aj čiastku na spracovanie projektu revitalizácie detského ihriska v Ľudovej štvrti, aby sa práce mohli začať najneskôr v roku 2019. Deti by potom mohli využívať pekné a bezpečné ihrisko, zahrať si loptové hry na kvalitnom nehluchom ihrisku, s čím by boli spokojní aj obyvatelia okolitých domov.

Na záver vám chcem zaželať pokojné vianočné sviatky v kruhu vašich najbližších a do nového roku veľa zdravia, šťastia, úspechov v pracovnom i osobnom živote.

Kontakt:

vitkova.andrea.banm@gmail.com
0917 788 475

Príspevky poslancov miestneho zastupiteľstva vyjadrujú osobné názory autorov. Redakcia do ich obsahu nezasahuje.

Znova zneli piesne pre generáciu sivovlasých

Už po ôsmykrát sa naplnená veľká sála Istropolisu rozozvučala Galakonzertom úcty k starším. Pripomenul to vo svojom privítaní, ako zvyčajne doplnenom Smrekovými veršami, starosta Rudolf Kusý.

Tradičný „spievajúci moderátor“ Števo Skrúcaný sa chystal znova vo vhodnej chvíli preveriť, či obecenstvo rovnako vďačne ako doteraz prijme pieseň Miška Dočolomanského, čo všetko prežil „na zbojníckom poli...“ Aj orchester Vlada Valoviča znel rovnako dobre ako vždy, pozná už spev väčšiny svojich účinkujúcich.

Slovenských interpretov koncertného programu tento rok čosi spájalo, a to spoločný druh spevackej prípravy. Všetci prešli odborným školením operného spevu, napriek tomu nakoniec zakotvili v tvorbe širšie sa otvárajúcej väčšinovému publiku prostredníctvom populárnej hudby. Speváčka Ivanka Regešová si rovno vyberá z titulov blízkych jej naturelu a vyspelému speváckemu prejavu. Neobáva sa porovnávania ani pri známom hite Heleny Vondráčkovej či iných hviezd showbiznisu. Hoci ju teda sivovlasé obecenstvo pozná zatiaľ menej, lebo je preň príliš mladá, zložením svojho repertoáru to rýchlo môže „napraviť“. Časť obecnstva znel jej hlas tak či tak akosi známo, a to vďaka televíznej súťaži Let's Dance, kde dlhé týždne pravidelne účinkovala ako speváčka so špeciálnou prípravou pri niektorých z tanečných čísel.



Pop operný štýl – máme svoj

Vystúpenie mužského tria La Gioia (Radost), ktoré interpretuje populárne piesne v štýle bel canto, znamenalo pre značnú časť publika príjemný objav. Toto zoskupenie má vo svojom repertoári a po svojom si prepracúva len kvalitné domáce i svetové hity overené časom. No s pop operným štýlom, ojedinelým spojením operného spevu a populárnej hudby, sa mnohí z nás ešte nestretli. Pop operný štýl má vynikajúcim piesňam zabezpečiť novo znejúcu formu, dať im nový zvuk, nový lesk.

Skvelo zohratej trojici tvorcov a interpretov La Gioia dosť dlho trvalo, pokiaľ sa našla. Dvomi barytonistami Petrovi Ďurovci a Petrovi Ševčíkovi sa to podarilo pred rokmi na konzervatóriu v Topoľčanoch, tenoristu Mateja Vaníka si neskôr našli v bratislavskom SND. Zaujímavé je, akú závažnú, možno rozhodujúcu úlohu zohralo u všetkých troch stretnutie s vystúpeniami národnostne zmiešaného spevackého kvarteta Il Divo, ktoré vzniklo v Anglicku ešte v roku 2003. Akoby každý z nich vycítil, že práve tu pre seba objavil tie najlepšie možnosti. A tak nečudo, že existujú aj piesne, ktoré si svojím spôsobom spracovali do vlastného repertoáru obe tieto zoskupenia. Na koncerte v Istropolise tak zaznela napríklad stará pieseň Franka Sinatru My Way, a to v taliančine. Hľadanie príliehavého jazyka je podľa všetkého súčasťou „reštaurátorskej“ práce na novom predvedení svetovej piesne. A tak naše trio spievalo na koncerte v niekoľkých jazykoch, pieseň o láske dokonca v ruštine.

Zlatý klinec popoludnia

Stalo sa ním napokon vystúpenie legendy, ktorú nikomu v sále nebolo treba

predstavovať. Český muzikálový a popový spevák, gitarista, herec, v mladších rokoch brilantný tanečník Jiří Korn – to je osobnosť, aká sa z pamäti showbiznisu len tak ľahko nevytratí. Aj preto nie, lebo vo svojich programoch nerád opakoval zaužívané schémy, ale sústavne prekvapoval, rád prichádzal s niečím novým, miestami až šokujúcim (vrátane oblečenia). Isteže, v tanci sa dnes už 68-ročný umelec obmedzil na pripomenutie svojho niekdajšieho majstrovského stepovania. No rytmický pohyb tela, sprevádzajúci jeho spev zná-



mým trochu zastretým hlasom sledovala sála naďalej s úľubou. Bol aj „sám sebe konferencierom“, a vtipným, dobre sa počúval. Piesne striedal v premyslenom poradí, zaradil aj skladby s pulzujúcim rytmom, pôsobiace v blikajúcom osvetlení priam „psychedelicky“ – tie starším v obecenstve pripomenuli, s akým napätím sa kedysi čakalo, s čím zasa Korn príde...

Záverečný potlesk dal umelcovi jasne najavo, že svojich divákov po rokoch potešil.

Viera Vojtková, snímky Jana Plevová

Výber z hodnôt, ktoré pretrvávajú

Hádam každý Novomešťan potvrdí, že Mesiac úcty k starším sa u nás neberie na ľahkú váhu. Slávnostný galavečer je jeho vyvrcholením, no vždy mu predchádza aj niekoľko kvalitných divadelných predstavení. Záujem o voľné lístky dokladá, že výber sa robí prevažne šťastnou rukou, a veru, platilo to aj tento rok. Posúďte sami!

Na úvod rozosmiate hľadisko

Z divadelných predstavení bola tohto roku úvodným rozptýlením hudobná tragikomédia Plné vrecká peňazí na scéne Divadla P. O. Hviezdoslava. Pre podaktorých chvíľami trochu „uletená“, no svižné tempo, chytľavá Bázlikova muzika, pesničky vytvorené spolu s Tomášom Janovicom, a najmä nestarnúce dialógy Lasicu a Satinského si napokon podmanili aj staršie ročníky. Muzikál podľa staršej divadelnej hry Jána Soloviča zo šesťdesiatych rokov Žobrácke dobrodružstvo sa postupne stal naším najhranejším pôvodným muzi-



ho“ románu Charlotte Brontëovej z roku 1847 možno niektorých z našich divákov prekvapila. Režisér Marián Amsler nielenže sa podieľal na jeho dramatizácii, ale tú potom adaptoval špeciálne pre SND ako „veľkú inscenáciu“ - podľa jeho vlastného vyjadrenia. Zámerne v nej zviditeľnil aj autobiografické črty románu, proces jeho vzniku, takže na javisku vystupovala ako rozprávačka sama autorka (Zuzana Fialová) so svojou rodinou. Jej hrdinku Jane Eyrovú, ktorá sa búri proti obmedzeniam viktoriánskej spoločnosti podobne ako kedysi Charlotte Brontëová, stvárnila Petra Vajdová. A Rochester, jej problematickú osudovú lásku, Róbert Roth. Ďalší herci vystupovali vo viacerých postavách, aj to bola súčasť „zdivadlenenia“ literárnej predlohy, ktorá je zrejme naďalej živá.

poznanie, k akému Argan v závere hry napokon dospeje, nestráca na aktuálnosti. Vlastne, ktovie či toto posolstvo z hlbok stáročí vôbec niekedy prestane byť aktuálne...

A nakoniec pikantná francúzska komédia

Smiech sa ozýval aj na „zaručene nevernej komédii“ odohranej dvakrát na javisku nášho Strediska kultúry. Inscenácia frašky Marca Camolettiho Štyria na kanape ponúkla osvedčené kvality tohto obľúbeného a hojne hraného francúzskeho autora. Dramatika, ktorý zabáva svojím neviazaným humorom, no popritom ukazuje aj mnohé dobre odpozorované črty našich súčasníkov, ktorým sa nie náhodou dosť často rozpadajú manželské zväzky. Vzdávajú sa celoživotného partnera, no nie svojej polovice domu! Ešteže nevernému manželskému páru v tejto hre má kto pomôcť pri pikantnej vzájomnej konfrontácii s oboma milencami...

Viera Vojtková, snímky Jana Plevová



kálom. Aj v dnešnom obsadení sa hrá už od konca roku 2014, a tak ho časť seniorského obecnstva určite nevidela prvý raz. Alebo nepočula, lebo medzičasom vyšiel aj na LP platni. Hlavných hrdinov, holičov Gejzu a Alfréda, zažiadanych po peniazoch, a žobráka Ignáca hrajú navyše herci dôverne známi z televíznych seriálov (Martin Mňahončák, Marek Majeský, Ján Jakuliak). Ich herectvo je, pravdaže, oveľa spontánnejšie, než bolo zámerné „neherectvo“ dvojice L+S, vyznenie piesní a dialógov to však nijako nemení.

Keď dielo dotvára režisér

Do hľadiska činohry Slovenského národného divadla boli naši seniori pozvaní na predstavenie Jane Eyrová. Takpovediac päť minút pred dvanástou, lebo 2. decembra je derniéra tejto inscenácie, ktorá sa hrala od roku 2014. Divadelná adaptácia „gotické-

Večné témy sa vracajú

Z repertoára Mestského divadla P. O. Hviezdoslava padla voľba takisto na svetovú klasiku - na jednu z „večných“ hier Jeana Baptistu P. Moliéra Zdravý nemocný. Veď či sa mnohý zo súčasníkov rovnako chorobne nesnaží podporiť svoje zdravie (niekedy aj čudesnými prostriedkami) a nebojí sa smrti podobne prehnane ako hlavný hrdina tejto hry Argan? Nebolo ťažké uveriť mu, aj keby ho nestvárňoval taký vynikajúci herec ako Ľuboš Kostelný, kedykoľvek pripravený prejsť vo svojom javiskovom prejave do tóniny frašky. Kalvária, akou na javisku prechádzal, a to nielen vinou ziskuchtivých blížnych, vyvolávala salvy smiechu. Zároveň však diváci vedeli: Nie je to nič, čo by kedykoľvek nemohlo nadobudnúť svoju novodobú verziu. A tak



Vnúčatá dospeli, babičky takmer nestarnú...

Šiesty ročník obľúbenej súťaže o NAJ babičku a dedka Nového Mesta mal ne-tradičnú podobu. Namiesto súťažných disciplín pripravili organizátori spomienkové podujatie pre doterajších účastníkov. Veď za päť rokov sme mali možnosť bližšie sa s nimi zoznámiť a ob-



divovať odvahu, šikovnosť a nápaditosť 45 babičiek a 14 dedkov. Moderovania sa opäť ujala skúsená Jana Vozníková, ktorá popri šéfovaní Novomestskej knižnici bravúrne zvláda celoročnú spoluprácu so seniormi v denných centrách našej mestskej časti. „*Neberme starobu tak vážne, šach ešte neznamená mat...*“ povedala a po celé popoludnie sprijemňovala slávnostnú atmosféru láskavým humorom. Na pomoc si pozvala detských speváčikov a muzikantov zo Základnej školy Česká, veď práve deti najlepšie vedia oplácať lásku úsmevom a objatím.

Vítazi predchádzajúcich ročníkov nám s neskrývaným dojatím porozprá-

vali, ako reagovali príbuzní a priatelia na ich úspech, koho potešili sladké darčeky a čo sa v ich živote odvtedy zmenilo. Väčšine starých rodičov pribudli vnúčatá či pravnúčatká. Z detí, ktoré pred časom sprevádzali svoju starkú či starkého, sa stali študenti, mnohí skončili školu a začali pracovať. Tak ako šikovná huslistka, ktorá sprevádzala v roku 2012 svoju babičku pani Procházkovú, a dnes už pôsobí v rozhlase a vyučuje hru na husle. Takmer všetci finalisti spomínali na to, že vystúpenie si od nich žiadalo veľkú dávku odvahy, museli prekonať trému a pred hľadiskom plným známych i ne-



známych ľudí ukázať, čo vedia. Skúsenosť sa im však páčila, zoznámili sa s rôznymi ľuďmi. Hráč na heligónke, deduško roku 2016 Ján Repka dostal napríklad ponuku sprevádzať spevácky zbor Stromovanka a svojej záľube sa dodnes venuje v tomto kolektíve.

Pani Zuzana Krchňavá zo spoločnosti SOREA spoločne so starostom Rudolfom Kusým odovzdali zvláštnu cenu sympatie pani Viere Hasíkovej a Jánovi Repkovi. Obaja si užijú týždenný relaxačný pobyt podľa vlastného výberu.

„*Veľké ďakujem patrí všetkým, ktorí sa súťaže zúčastnili. Nesmierne mi záleží na tom, aby novomestskí seniori nikdy nemali smutný pocit, že sú pre mladšiu generáciu neviditeľní, aby mohli žiť naplnený život. Svojím príkladom dávate najavo, že sa oplatí nabrať odvahu a podeliť sa o šikovnosť i skúsenosti,*“ povedal starosta, za čo si vyslúžil veľký potlesk publika.

Folklórna skupina Kozovanka rozveselila na záver prítomných rezkými pesničkami, pri ktorých sa dobre spomínalo na zážitky z mladších liet.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Kto vedel najviac o svojom meste?

Koncom septembra sa v Dennom centre Zlatý dážď na Račianskej ulici uskutočnil 2. ročník vedomostnej súťaže seniorov „Poznaj naše Nové Mesto a Bratislavu“. Súťaž pripravili spoločnými silami mestská časť a okresná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska Bratislava III a zúčastnili sa jej seniori z Nového Mesta.

Účastníci preukázali výborné znalosti, o treťom mieste musela porota rozhodnúť dokonca dopĺňujúcou otázkou. S najväčším počtom bodov zvíťazila pani Šurková zo základnej organizácie Sibírska, dobre sa však cítil každý, kto prišiel a dozvedel sa čosi nové. Aj preto sa dôchodcovia dohodli, že o rok podobnú súťaž zorganizujú znova. (jds)



VEREJNÁ PREZENTÁCIA O PARTICIPATÍVNOM ROZPOČTE



**Participatívny
rozpočet**

Nové Mesto v našich rukách

Začiatkom novembra sa uskutočnila verejná prezentácia občianskych projektov a zadaní pre úrad v budove konskej železnice. Súčasne sa tým spustilo aj hlasovanie. Tie, ktoré získajú najviac hlasov, budú realizované v budúcom roku prednostne z participatívneho rozpočtu.

V tomto roku schválilo miestne zastupiteľstvo nové pravidlá, ktoré určili nový smer zapájania občanov do rozhodovania o časti rozpočtu v Novom Meste. Hoci výsledky v čase uzávierky časopisu neboli ešte známe (v čase, keď čítate tieto riadky, ich nájdete na: prbanm.sk), je zjavné, že zapájanie občanov dáva úradu a samospráve novú energiu.

Prejavilo sa to aj na spomenutej verejnej prezentácii občianskych projektov a zadaní pre úrad. Tento rok sa z dvadsiatky ideí vykryštalizovalo 11 projektov, ktoré sa budú uchádzať o financovanie z participatívneho rozpočtu v roku 2018. Po rokoch poklesov začal počet ideí a podaných projektov opäť rásť. Projekty navrhujú a realizujú občania alebo občianske združenia a podpora môže dosiahnuť až 5.000 eur.

Z prezentácie zadaní pre úrad bolo jasné, že nastáva tlak na zvyšovanie estetiky prostredia, na úroveň kultúrneho i športového zázemia či zlepšovanie historického povedomia. Potešiteľný je rast množstva podnetov zameraných na rozvoj komunitných aktivít na jednotlivých sídliskách. Zadaní sú podnety občanov, ktoré realizuje úrad, pričom môže ísť aj o väčšie intervencie v sumách nad 5.000 eur.

NOVOMESTSKÁ TRŽNICA

Najväčšie diskusie vyvolalo zadanie označené v hlasovacom lístku bodom B7, ktoré by v prípade zisku hlasov znamenajúcich umiestnenie v prvej trojke znamenalo, že samospráva má prednostne riešiť situáciu Novomestskej tržnice na Trnavskom mýte.

Vraj už vzniká šuška, ktorá zneisťuje predajcov aj návštevníkov. Vraj sa majú dávať výpovede a tržnica sa má zbúrať, objavujú sa aj obavy, že priestor bude „zdevelopovaný“ a Bratislavčania o tržnicu prídu.

Tieto fámy preto musíme uviesť na správnu mieru. Daný priestor má zadanú funkciu, občania na verejných stretnutiach jednoznačne požadovali zachovanie funkcie tržnice, ich pripomienky sa týkali len priestoru a komfortu nakupovania, ktoré nezodpovedajú požiadavkám 21. storočia.

Hľadanie riešenia znamená viesť diskusie. Otázky by sa mali týkať napríklad toho, ako by mala tržnica vyzeráť, či postačí rekonštrukcia, alebo ju treba zbúrať a vybudovať nanovo. Nemenej podstatná je aj otázka, ako riešenie, ktoré vzíde z participácie verejnosti, bude možné financovať.



Diskutovalo sa aj o Novomestskej tržnici

Ak si ľudia odhlasujú, že novomestská samospráva má prednostne riešiť situáciu s Novomestskou tržnicou, úrad bude hľadať možnosti riešenia. A do rozhodovania o budúcom riešení situácie budú zapojení nielen občania, predajcovia a odborná verejnosť (urbanisti, architekti), ale aj samosprávy z Rače a Vajnôr, ktoré majú v tržnici majetkový podiel. A keďže ide o priestor s celomestským významom, do verejnej diskusie v rámci participácie zapojíme aj všetkých Bratislavčanov. Hlasovanie môže otvoriť len diskusiu, ako oživiť a zveľadiť priestor a okolie Novomestskej tržnice.

ŠACHOVÝ TURNAJ TROCH GENERÁCIÍ

V Domove sv. Jána z Boha na Hattalovej ulici sa 20. októbra stretli milovníci šachu na prvom ročníku Šachového turnaja troch generácií. Na súpisnej

listine sa objavilo spolu 11 mien, desiat zástupcovia „silného“ pohlavia a jedna odvážna žena.

Nezvyčajné bolo nielen vekové rozpätie od 8 do 90 rokov, ale aj zapojenie ľudí bez domova do aktivity, ktorá im pomáha obnoviť kontakty so spoločnosťou. Záštitu nad turnajom prevzal starosta Nového Mesta Rudolf Kusý a podporila ho Hospitálska rehoľa sv. Jána z Boha (Milosrdní bratia).

Rozhodovanie si vzali na starosť pán Michal Vrba a jeho osemročný pomocník Paľko Čutka, ktorý je členom Bratislavskej šachovej akadémie. Hralo sa švaj-



čiarskym hracím systémom v tempe 2 x 10 minút. Po siedmich kolách boli výsledky jasné.

Prvé miesto si vybojoval Karol Rathovský, na druhom sa umiestnil Ján Košťál, tretia priečka patrí Jánovi Šúňovi – všetci traja si odniesli hodnotnú trofej. Na ostatných účastníkov čakali pekné diplomy a medaily. Prijemným sprevčením programu bola prezentácia slovenského šachového veľmajstra a autora šachovej literatúry pána Igora Štohlha. Sladkej (takisto ako morálnej) podpory sa účastníkom aj organizátorom dostalo od miestnej poslankyne Kataríny Šebejovej, ktorá všetkým prekvapila tematicky zdobenou tortou a jablkovým koláčom.

Matúš Ferenčík, riaditeľ turnaja



Zľava: Rozhodcovia Pavol Čutka a Michal Vrba, víťazi Ján Košťál, Karol Rathovský a Ján Šúň, riaditeľ turnaja Matúš Ferenčík

Jazyk je kľúčom k poznaniu i porozumeniu

V oblastiach, kde spolu žijú ľudia rôznych národností, sú tolerancia, otvorenosť a vzájomné porozumenie predpokladom dobrého spolužitia. Aby medzi susedmi nevznikali bariéry, ale naopak, obe strany ťažili z blízkosti a vzájomne sa obohacovali, dá sa dosiahnuť systematickou podporou jazykového vzdelávania, živých kontaktov a spoluprácou.

Deväť slovenských a rakúskych organizácií, samospráv, neziskových i štátnych inštitúcií spojilo svoje sily, aby v praxi podporili cezhraničný projekt výučby cudzích jazykov od najútlejšieho veku. Deti z 81 materských a 35 základných škôl sa s podporou svojich rodičov, učiteľov a odborníkov učia chápať rôznorodosť, budovať vzájomnú dôveru a spoznávať kultúru iného národa. Slovenské deti si prehľadia znalosti nemčiny, rakúske deti preniknú do tajov slovenského jazyka. Ruka v ruku s tým ide snaha o zvyšovanie kvalifikácie lektorov, zavádzanie inovatívnych metód a zážitkovej pedagogiky do vyučovacieho procesu.

V priestoroch kongresového centra Technopol sa 25. októbra stretlo viac

než dvesto účastníkov konferencie pod názvom BIG SK-AT, aby si vymenili skúsenosti, diskutovali o možnostiach a formách zážitkového učenia a oboznámili sa s najnovšími poznatkami expertov, aj aby sa vzájomne spoznali a vytvorili sieť neformálnych kontaktov. Nové Mesto sa podujatia zúčastnilo ako jediná z bratislavských mestských častí. *„Žijeme v 21. storočí a technológie prenikajú do všetkých oblastí nášho života. Vzdelávanie považujeme v našej mestskej časti za prioritu, o čom svedčia investície do školských zariadení v posledných rokoch aj účasť našich šiestich základných a deviatich materských škôl na tomto projekte. Ale schopnosť dorozumieť sa je dôležitá aj na úrovni mesta či krajiny. Nechceme, aby Slovensko zostalo v pozícii montážnej dielne automobilového priemyslu, našou snahou je, aby sa krajina rozvíjala a napredovala. Cezhraničný vzdelávací projekt je prvým, ale veľmi dôležitým krokom, začíname s tými najmenšími a kládeme dôraz na jeho kontinuitu,“* uviedol vicestarosta Nového Mesta Stanislav Winkler vo svojom príhovore.



„Veľké veci neraz vznikajú z malých začiatkov. Keď sme pred trinástimi rokmi rozmýšľali, ako posunúť vzdelávanie detí v našej obci na vyššiu úroveň, riaditeľka materskej školy iniciovala spoluprácu s rovnakým zariadením v rakúskom Angerne. Zanietenosť oboch pedagogičiek stála pri zrode myšlienky, ktorá vyústila do vzniku cezhraničného projektu. Dnes sme hrdí, že sa ho zúčastňujeme spolu s veľkými samosprávami a naše deti si na nemecký jazyk zvykajú so samozrejmosťou už od malička,“ zaspomínal starosta Záhorskej Vsi Boris Šimkovič.

Ako informovala hlavná koordinátorka projektu Martina Emrich, aby sa poznatky, skúsenosti a výsledky spolupráce širili medzi spolupracujúcimi stranami, rozhodli sa uverejňovať ich na internete a sprístupniť aj širokej verejnosti. Projekt BIG SK-AT je podporovaný Európskym fondom regionálneho rozvoja v rámci programu spolupráce INTERREG V-A Slovenská republika – Rakúsko.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová



Slovenskí i rakúski partneri projektu počas tlačovej konferencie

Makovického má šancu na rekonštrukciu

Ľudia trpezlivo čakajú, kedy spustnuté priestory bývalej osvetovej besedy opäť vynovené ožijú. Najreálnejšou cestou k rekonštrukcii je využitie budovy na sociálne služby. Na taký zámer by naša mestská časť mohla získať peniaze z Integrovaného regionálneho operačného programu pre Bratislavský kraj. Prioritné osi presne určujú typ sociálnej služby, preto uvažujeme o Centre včasnej intervencie Bratislava (CVI BA). Pomáha rodinám v celom Bratislavskom kraji, ale už vyše dvoch ro-



kov sídli v našich priestoroch na Háľkovej ulici. Na to, aby o príspevok z eurofondov mohla mestská časť požiadať, potrebuje projekt. Aj preto sa obstaranie projektovej dokumentácie na rekonštrukciu budovy na Makovického ocitlo medzi zadaniami, ktorým určia prioritu občania hlasovaním v rámci participatívneho rozpočtu pre štvrť vymedzené ako Hostinského, Zátisie a Ľudová štvrť. Verím, že tento zámer posunieme dopredu.

Katarína Šebejová, poslankyňa MZ

Urban Market predstaví súčasný dizajn

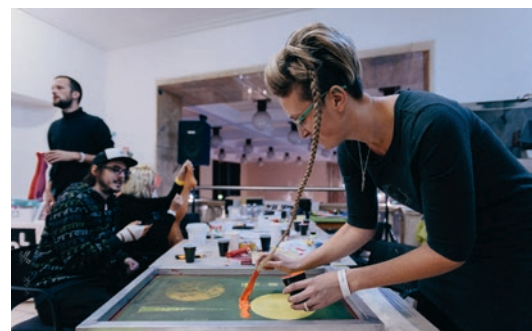
Urban Market prezentuje lokálne dizajnérske a módné značky, ktoré pôsobia zväčša na Slovensku, no radi sem prichádzajú aj hostia zo susedného Česka. Miesto konania preniesli organizátori tento rok po prvýkrát do bratislavského Nového Mesta. Nečudo, novučičké priestory zrekonštruovanej Mlynice akoby si s moderným dizajnom doslova tykali.

Urban Market je pravidelné podujatie, od 8. do 10. decembra už po ôsmykrát predstaví tvorbu malých dizajnérskejších a módných značiek. Počas troch dní návštevníci môžu spoznať a nakúpiť autentickú tvorbu od vyše sto lokálnych tvorcov. „Pri príprave tohto nezvyčajného trhu vždy myslíme na to, aby si na svoje prišli všetci návštevníci, od najmenších až po najväčších. Preto predajnú časť dopĺňa pestrý kultúrny program zahŕňajúci tvorivé dielne, hudobné vystúpenia, odborné

prednášky, diskusie, umelecké výstavy aj program pre deti,“ hovorí Denisa Chylová, skúsená manažérka kultúrnych projektov.

Miestom konania Urban Marketu bude teda budova zrekonštruovanej Mlynice na Turbínovej ulici, ktorú čitatelia Hlasu Nového Mesta už poznajú z článkov uverejnených v minulosti. Moderná industriálna architektúra je dielom ateliéru Gut Gut. Začiatkom decembra pôjde o jedinečnú príležitosť oboznámiť sa s čerstvo dokončenými priestormi. Už onedlho sa totiž nedávno skolaudovaná budova stane sídlom rôznych kancelárií, do bytov sa nasťahujú noví majitelia a s výnimkou spoločenskej časti na prízemí nebude verejnosti bežne prístupná.

Celému podujatiu bude dominovať téma MINIMAL, ktorá je reakciou na abstinujúcu striedmosť v našich životoch. „Predvianočné obdobie je časťou roka, kedy je dobré zamyslieť sa, nerobiť unáhlené rozhodnutia. Práve pri výrobkoch, ktoré kupujeme, by malo platiť, že kvalita je viac než kvantita. Urban Market preto



tentoraz zaostrí na značky a firmy, ktorých princípom je ekologická či lokálna výroba, trvalo udržateľný rozvoj alebo recyklácia. Predstaví aj tvorcov, ktorých výrobky charakterizuje láska k striedmemu dizajnu,“ vysvetľuje hlavný organizátor Martin Brix.

Ak vás moderný dizajn zaujíma a darčeky pre blízkych ešte nemáte nakúpené, poznačte si do kalendára termín 8. až 10. decembra. V zimnej edícii Urban Marketu v priestoroch Mlynice spoznáte nielen nové trendy, ale aj mnohých zaujímavých ľudí. Viac informácií na webovej stránke www.urbanmarket.sk (red)

Školy rozveselili strašidlá a svetlonosy

Súťaže o najkrajšie vyzdobenú triedu, ocenenie originálnych, strašidelných či vtipných vyrezávaných tekvičiek, ochutnávky dobrot z tejto jesennej plodiny, ale aj rachotiace sprievody malých strašidiel, čarodejníc, kostier a upírov ulicami Nového Mesta. To všetko patrí k obľúbenému „Dňu tekvičiek“, ako ho

slavia deti, učitelia i rodičia v škole Za káráňou. V tento veselý deň sa na skúšanie príliš nehladí. Napokon, veď aj naučiť sa zorganizovať program, upraviť triedu do hrôzostrašnej podoby, aby sa páčila hodnotiacej komisii, alebo vymyslieť ojedinelú masku sú zručnosti, ktoré sa v živote možno raz zídu.



Každoročnú súťaž o najkrajšiu tekvicu organizuje aj Základná škola na Odborárskej ulici. Nielenže nám poslali do redakcie zopár vydarených snímok. Žiaci šiesteho ročníka pod vedením pána učiteľa Igora Dujavu pripravili televíznu reportáž, ktorú si záujemcovia môžu pozrieť na webstránke školy.

Veselo bolo aj v škole a škôlke na Kolibe, kde večerné strašenie máva vďaka blízkosti lesa zvlášť romantickú atmosféru.

Jana Škutková
Snímky archívy škôl



Kto tohto roku oslávil pracovné jubileum

S niektorými zamestnancami miestneho úradu sa obyvatelia stretávajú často, s inými zriedka. Sú aj takí, ktorých osobne nikdy nestretnú, no výsledky ich práce pociťujú v mnohých oblastiach. Niektorí pracovníci úradu mestskej časti zastávajú svoje pracovné pozície desiatky rokov a za ten čas nadobudnú dôležité skúsenosti. No nielen to. Pre svojich klientov i kolegov sa stanú neoceniteľným zdrojom vedomostí a prehľadu v prostredí, ktoré v posledných rokoch prechádza mnohými zmenami. V poslednom tohtoročnom čísle pripomenieme aspoň tých, ktorí v roku 2017 dosiahli okrúhle pracovné jubileum.

25 rokov

Júlia Červenková, vedúca oddelenia organizačného a evidencie obyvateľstva

Ing. Andrea Kutarňová, referentka úseku podnikateľskej agendy

Knirschová Milada, referentka oddelenia správy majetku a vnútornej správy

20 rokov

Ing. Miriam Kamhiyehová, vedúca referátu životného prostredia

Elena Hlivová, referentka oddelenia školstva

Elena Makytová, kontrolórka

15 rokov

Mgr. Vladimír Novák, vedúci oddelenia školstva

Ing. Štefánia Rukovanská, pracovníčka referátu dopravy a cestného hospodárstva

Viera Zámečníková, vedúca Matričného úradu

Lenka Marková, matrikárka

A aké je pracovať niekde štvrté storočie?

Pani Júlia Červenková tvrdí, že svoju prácu stále miluje: „Je to práca s ľuďmi, človek k nej musí mať vzťah. Prichádzajú k nám občania s mnohými požiadavkami, snažíme sa, aby každý odišiel spokojný. Trochu iné je komunikovať s poslancami, tí sa každé štyri roky vymenia a všetko sa krehne znovu. Neprekáža mi ani práca v strese, skôr mi to tak vyhovuje.“ Inak by to ani nešlo, veď za 25 rokov pripravila pani Červenková so svojím tímom 40 volieb, referendum a sčítanie obyvateľov, domov a bytov!

Za úsilie a vytrvalosť ďakujeme našim kolegom v mene vedenia mestskej časti, odborovej organizácie i spolupracovníkov a prajeme veľa ďalších úspechov!

Andrea Vráblová, predsedníčka základnej odborovej organizácie

Radost' z Vianoc sa začína v Poluse

Už viete, ako strávite predvianočné dni? Ak vám behá po rozume odpoveď: naháňaním sa za darčekom, rovno vás zastavíme. Čo tak skúsiť to tohto roku inak a odniesť si z nákupov namiesto obvyklého zhonu radšej radosť a dobré nápady? Tematicky pestré decembrové aktivity v Poluse spríjemnia predvianočné dni každému členovi rodiny. Príďte si ukrojiť zo sviatočnej atmosféry!



VIANOČNÉ TRHY

Už od 25. 11. fungujú v Poluse tradičné vianočné trhy so širokou ponukou vianočných motívov, ozdôb a drobných radostí a sladkostí. Nevynechajte ich ani tento rok.

PRIVÍTANIE MIKULÁŠSKEJ NÁVŠTEVY

Začína sa už v stredu popoludní, **6. decembra od 15.30 do 18.30**, keď do priestorov Polusu zavíta vzácna návšteva – Mikuláš. Samozrejme, nepríde

s prázdny rukami. Pre všetky deti má prichystané darčeky a množstvo sladkých prekvapení. Spoločnosť mu budú robiť čert s anjelikom a o dobrú náladu sa postará speváčka a moderátorka Veronika Hatala. V bohatom programe vystúpi spevácke zábavné duo TOM a ELO, deti sa môžu tešiť aj na Mimoňovskú tanecnú show.

VÝROBA OZDÔB A VÝZDOBA MEDOVNÍČKOV

V sobotu a v nedeľu **16. a 17. decembra, vždy od 15.30 do 18.30**, priamo v hlavnej rotunde Polusu vás naučia, ako tradične či netradične vyrobiť vianočné ozdoby a vyzdobiť vianočné pečivo a medovníčky. Srdečne vítaní sú veľkí aj malí, zruční umelci aj tí, čo majú „obe ruky lavé“.

A ak vás zmôžu predvianočné nákupy či priveľa stresu v práci, aj v tom prípade je Polus tým pravým miestom, kam sa vybrať na dočerpanie stratenej energie. **Zastavte sa v predvianoč-**



nom čase v Poluse, nechajte zhon pred dverami a pozrite sa na slovenské Vianoce očami našich predkov – uvidíte, že sú ešte farebnejšie a voňavejšie, ako ste si mysleli.

Príďte si po štedrú dávku vianočných inšpirácií do Polusu!
www.polus.sk



Architektonické pamiatky by sme si mali chrániť lepšie

Vystavovať olejomalby, grafiku, plastiky či úžitkové umenie nebýva problém, ak sú podmienky len trochu priaznivé. Vystavovať architektúru je tvrdší oriešok. Rad fotografií zaujme diváka len na istý čas, potom jeho pozornosť ochabne, lebo potrebuje zmenu. Ako mu ukázať architektúru zasa inak? Niektorí návštevníci pri budove potrebujú vidieť jej projektovú dokumentáciu – pôdorysy, pohľady, rezy... Iným výkresy zhola nič nehovoria, nanajvýš tak perspektívne pohľady. A práve tento problematický predmet vystavovania má v Slovenskej národnej galérii na starosti kunsthistorik, teda historik umenia Mgr. Denis Haberland. Je kurátorom zbierok úžitkového umenia, dizajnu a architektúry.

Vravíte, že predtým ste robili päťnásť rokov na Pamiatkovom úrade SR, kde ste mali podobné zameranie, ba venovali ste sa aj výskumu architektonických pamiatok. Takže ste aj výskumníkom, nielen historikom...

Áno, výskum pamiatok, či už umelecko-historický alebo architektonicko-historický, je dôležitý, lebo často práve on určí

a architektúry, takže to chápe, v tom sme naladení na jednej vlne.

Prezentovanie architektúry na výstavách prináša pre jej mierku nejdeden problém – ako ich zvyčajne riešite?

Popri snímkach sa dajú robiť modely, schematické pohľady, možno ukázať postupy tvorby, pomáha analýza diela v sprievodnom texte, vystavujú sa aj odborné publikácie venované dielam architektov...

Niektorí architekti sú zruční kresliari a zrod diela v ich predstavách u nich sprevádzajú názorné skice, tie asi významne oživujú takú expozíciu.

Áno, určite. Práve preberáme od spolku architektov materiál z pozostalosti starších tvorcov, ten obsahuje množstvo prvých nahodených konceptov, skíc cenných i výtvarne. Dnes sa, žiaľ, tento kresliarsky fortieľ stráca – mladší architekti už tvoria prostredníctvom počítačov. Našťastie, nestráca sa u všetkých, sú ešte takí, ktorí premýšľajú o budúcom diele s ceruzkou v ruke, ba aj takí, ktorí si poctivo robia modelovú štúdiu navrhovaných stavieb sami pre seba.



Mgr. Denis Haberland

Pripravujete v galérii v dohľadnom čase nejaké výstavné podujatie z tejto oblasti?

Bude už čoskoro, 25. januára otvoríme veľkú výstavu medzivojnového architekta Friedricha Weinwurma, ktorý väčšinu svojho tvorivého života prežil v Bratislave. Bola to výrazná osobnosť toho obdobia popri plejáde českých architektov, ktorí vtedy tvorili na našom území. Výstava sa opiera o monografiu prof. Henriety Moravčíkovej o tomto architektovi, ocenenú pred tromi rokmi aj na frankfurtskom knižnom veľtrhu. Tak ako kniha aj výstava sa osobitne bude venovať sociálnemu rozmeru Weinwurmovej architektúry, zreteľnému najmä pri bývaní, pri jeho sociálnych bytoch. Návštevníkov z Nového Mesta to iste zaujme, lebo známymi dokladmi tohto rozmeru sú práve bytové komplexy Nová doba a Unitas, diela, ktoré majú v tejto časti mesta dodnes dominantné postavenie a vďaka svojim kvalitám predstavujú pamiatky funkcionalistickej architektúry.

Odborníci sú dosť nešťastní zo zatepľovania pamiatkových objektov, hoci nepopierajú jeho energetické



Z výskumu Mgr. Denisa Haberlanda v Spišskej kapitule

správny spôsob obnovy pamiatky. Skúmate napríklad typy murív, omietok, stopy pôdorysu, zmeny dispozície, konštrukčné prvky... Urobíte analýzu vývoja toho objektu, z toho vyplynú ďalšie kroky. Pravda, výskumy som robil vo voľnom čase, neraz cez dovolenku...

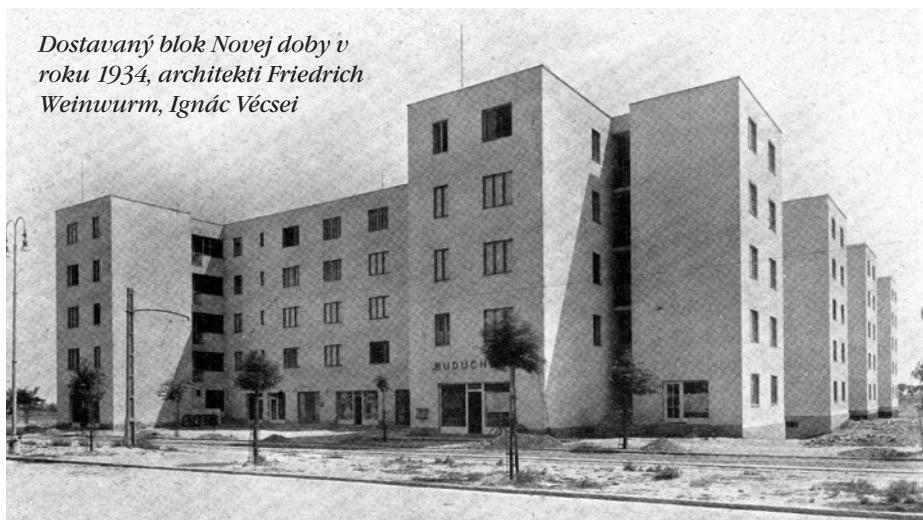
Ale máte rodinu, tá neprotestovala, ak ste dovolenku trávili takto?

Ide o odborné štúdium a prácu priamo v teréne, výsledky výskumu neraz publikujem, alebo o nich prednášam, takže pre rodinu to má aj finančný prínos. Pracovníci v kultúrnej oblasti nie sú ktovieako platení... A manželka pracuje v Slovenskej akadémii vied, na Ústave stavebníctva



Niekdajšie Jubilejné školy Masarykove na Českej ulici, postavené v rokoch 1928-1929, architekti Pavel Smetana, Karel Seifert

Dostavaný blok Novej doby v roku 1934, architekti Friedrich Weinwurm, Ignác Vécsei



výhody. Sťažujú sa, že pod izolačným obkladom sa strácajú detaily stavieb.

Určite je to dvojsmerná zbraň, pamiatkové objekty majú iné normy kvality zateplenia a ak ide o medzivojnové kultúrne pamiatky, pri tých ide vyslovene o výnimky. Mali by sa zateplovať zvnútra, čo je ale pre ľudí ťažšie prijateľné. Áno, pri bežnom zatepľovaní sa stráca detail. A to je vážny problém, výraz budovy sa tým mení, lebo okná akoby sa prepádali dovnútra, drobnejšie plastické prvky neraz úplne zmiznú.

Ako plánujete predstaviť na blížiaci sa výstave Weinwurmovu osobnosť?

Bol to architekt teoreticky dobre podkutý už od čias svojich štúdií v Nemecku, preto sa na výstave popri fotografiách diel, modeloch a dokumentácii jeho tvorby objavujú aj manifesty približujúce myšlienky, aké presadzoval. Predstavíme ateliér, kde pracovali spolu s architektom Vécseiom, aj spôsob ich tvorby. Večná škoda, že jeho dielo sa nemohlo rozvíjať ďalej. Pre jeho židovský pôvod bolo za vojnových čias násilne preťaté a tragicky sa uzavrel celý jeho život. Bol internovaný, podarilo sa mu ujsť, no na úteku sa jeho stopa definitívne stratila, takže ani nevieme, ako zahynul.

Staval v Bratislave, dotváral jej obraz, ale navrhoval architektúru aj v iných mestách na Slovensku, v Nitre, v Žiline... Na niektorých budovách od Weinwurma, žiaľ, vidieť, že stavebne nie sú v najlepšom stave, hoci sú vyhlásené za kultúrne pamiatky. Žiada sa nanovo premyslieť stratégiu a víziu ochrany nášho kultúrneho dedičstva, to som hlásal už na Pamiatkovom úrade, žiaľ, márne. Veď keby bola účinná, nemohlo by sa stať to, čo postihlo napríklad polikliniku na Bezručovej, dielo A. Balána a J. Grossmana, ktoré bolo národnou kultúrnou pamiatkou.

Máte už v hlave ďalšie výstavné plány, pán Haberland?

Mám v predstave projekt, ktorý by ukázal históriu uplatnenia betónu v novodobom svete – vrátane výtvarného umenia. Mala by sa týkať všetkých jeho podôb – indus-

triálu, teda priemyselných objektov, hromadnej výstavby bytových domov, energetických a dopravných diel atď. Ale táto výstava sa bude realizovať až po dokončení obnovy galérie.

Keď spomeniete betón ako materiál novodobých umeleckých artefaktov, väčšina ľudí sa zatvári dosť pochybovačne.

Lebo ľudia si neuvedomujú, čo všetko sa dá z neho urobiť a čo sa už urobilo. Vezmite si, povedzme, romantický Smolenický záмок. Viete, že všetky tie pôvabné vežičky a ďalšie „gotické“ prvky hradu sú z betónu?

Prevráťme list. Prezraďte, ako oddychujete!

Úprimne povedané, neraz mi na oddych nezostáva dosť času. Máme tri deti, niekedy dajú zabráť... Chodievame s nimi na Železnú studničku, na Kamzík, ale aj do širšieho okolia Bratislavy, aby mali predstavu, kde žijú, odkiaľ pochádzajú, napríklad aké hrady tu naokolo stoja... Pravda, snažím sa nezahliť ich informáciami o architektúre, aby som ich neznechutil...

Keď som bol mladší, choval som chrtý, vipety, chodieval som s nimi na dostihy, na výstavy... Samozrejme, rád čítam, najnovšie prostredníctvom elektronickej čítačky, vymieňame si s kolegami oddychovú literatúru. Viete, že do čítačky sa vmestí 3500

kníh? Je malá, môžete si ju hocikam vziať so sebou. A v byte vám šetrí miesto, keď sa doň už nedajú pridávať ďalšie knižnice.

A ako vnímate prostredie našej mestskej časti? Je vám blízke?

Ja som rodený Novomešťan, rodičia bývali na Sibírskej. Neskôr sme sa síce sťahovali, a nie raz, ale keď som sa oženil, vrátil som sa presne do tej istej oblasti, kruh sa uzavrel. Ja som tam veľmi spokojný, a nelen ja. Je to oblasť, odkiaľ sa ľudia nestahujú, neodchádzajú odtiaľ, to hovorí samo za seba.

Čo vnímate v Novom Meste skôr kritickým okom? Je niečo také v našej mestskej časti?

Veru je. Sme asi jediné veľké mesto v Európe, ktoré nemá pri železnici protihlukovú ochranu, nikde nijakú bariéru. Len diaľnice stoja zato, aby sa pri nich budovali? Pokladám za naliehavé niečo s tým urobiť, veď železničná trať u nás prechádza takmer celým Novým Mestom, často tesne pri obytných zónach. Platí to aj pre električky, ktorých hluk zasahuje oveľa väčšie množstvo ľudí. Je to podľa mňa len neochota Dopravného podniku prekryť ten kolajový zvršok asfaltom alebo betónom tak ako v Prahe či Viedni, alebo ho zatravnovať ako na Záhradníckej.

A rozhodne by sme nemali povoľovať nadstavby v sídliskách. Je to veľmi nevhodný spôsob ich „rozvoja“, lebo v podstate prinášajú len negatíva – pre architektúru domov, pre urbanizmus sídliska, svetlo, zeleň, dopravu, parkovanie i vzťahy... Znižujeme si tak kvalitu bývania a hodnotu vlastníctva, veď sídlisko bolo pôvodne dimenzované len pre istý počet obyvateľov.

Zhovárala sa Viera Vojtková

Snímky archív D. H.

a publikácia SZALAY, Peter – HABERLANDOVÁ, Katarína – ANDRÁŠIOVÁ,

Katarína – BARTOŠOVÁ, Nina

– ateliér BOGÁR – KRÁLIK – URBAN:

Moderná Bratislava, Marenčin PT 2014

Bytový komplex Unitas na Šancovej ulici, vybudovaný v rokoch 1931-1932, architekti Friedrich Weinwurm, Ignác Vécsei



Týždeň Ligy proti rakovine podporil komunikáciu

Takmer každý sa už stretol s človekom, ktorý bojuje s rakovinou. Keď nám niekto blízky oznámi, že má rakovinu, nie všetci vieme, ako zareagovať, čo mu povedať. Práve na tému komunikácie s onkologickým pacientom sa Liga proti rakovine zamerala vo svojej tohtoročnej kampani „Rozprávajme sa...“ v rámci Týždňa Ligy proti rakovine od 23. do 27. októbra.

„Každý rok sme sa počas Týždňa Ligy proti rakovine, jedného z našich preventívno-informačných projektov, zameriavali na dôležité otázky v oblasti prevencie, zdravého životného štýlu, Európskeho kódexu proti rakovine a možnosti, ako znížiť riziko vzniku nádorových ochorení. Z odoziev, ktoré dlhé roky získavame prostredníctvom našej telefonической Linky pomoci a mailovej poradne

pre pacientov a ich blízkych, sme zistili, že mnoho ľudí nevie, ako komunikovať s človekom, ktorému diagnostikovali rakovinu a podstupuje liečbu. Príbuzní i známi pacientov sa na nás obracali s rôznymi otázkami, preto sme sa tento rok rozhodli venovať práve spomínanej téme,“ hovorí výkonná riaditeľka Ligy proti rakovine Eva Kováčová.

Na Slovensku každoročne evidujeme viac ako 30 000 nových onkologických pacientov, ktorým diagnostikovali niektorú z foriem onkologického ochorenia v rôznych štádiách. Človek následne podstupuje fyzicky a psychicky veľmi náročnú liečbu a jeho život sa od základov zmení. Práve vtedy zo všetkého najviac potrebuje prítomnosť a podporu svojich najbližších – rodiny, priateľov. Ako komunikovať

s chorými, radí Liga proti rakovine prostredníctvom videí so známymi osobnosťami, v spolupráci s psychológmi pripravila informačné letáky, zriadila bezplatnú linku Onkoporadne na telefónnom čísle 0800 11 88 11, ktoré nahradí doterajšiu Linku pomoci a bude dostupné celoročne.

V Onkoporadni budú k dispozícii skúsení lekári, psychológovia, výživní asistenti a sociálno-právne poradkyne, ktorí ochotne pomôžu a zodpovedia súvisiace otázky. Rozpis služieb odborníkov na aktuálny týždeň bude dostupný na stránke www.lpr.sk.

Súčasťou Týždňa Ligy proti rakovine je aj športové podujatie pre onkologických pacientov pod názvom OnkOlympiáda. Jeho cieľom je dať pacientom možnosť oddýchnuť si pri pohybových aktivitách, vymeniť si skúsenosti a nadviazať nové kontakty a priateľstvá. Veď rakovina neznamená automaticky koniec života, onkologickí pacienti aj napriek svojmu ochoreniu dokážu žiť aktívnym životom. (red)

Rozumieme našim deťom?

Novomestské jasle na Robotníckej ulici sa zúčastnili zaujímavého výskumného projektu Ústavu pedagogických vied a štúdií, ktorý pôsobí na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského. Výskumní pracovníci pozvali na 26. októbra do nášho zariadenia starostlivosti o najmenšie deti vychovávateľov, psychológov, pedagógov, študentov i rodičov na moderovaný workshop. Diskutovali na tému Ako rodičia rozumejú potrebám svojich detí, pritom si vymenili skúsenosti z dobrej výchovnej praxe.

Ako podporovať samostatnosť dieťaťa? Ako z pohľadu vychovávateľa komunikovať s rodičmi, aby dieťa úspešne zvládlo potrebné zručnosti? Kedy je správny čas na odúčanie od plienok? Akú úlohu hrá láska, dôslednosť, čo znamená „syndróm času“ a či deťom dovoliť používanie elektronických zariadení? To všetko sú otázky, na ktoré neexistuje jediná správna odpoveď, veď každé dieťa je individuálnou osobnosťou. Odpovede účastníkov rozboru sa stanú súčasťou odbornej štúdie, ktorá pracovníkom jaslí pomôže skvalitniť



výchovný program a rodičom lepšie porozumieť svojim deťom.

Text a snímka Jana Škutková



Keď spoločný čas pomáha

Centrum včasnej intervencie na Háľkovej ulici s podporou Nadácie VÚB vytvorilo priestor na pravidelné stretávanie sa detí s rizikovým vývinom alebo zdravotným postihnutím v ranom a predškolskom veku. Rodiny s dieťaťom so špecifickými potrebami majú možnosť navštevovať individuálne stretnutia s arteterapeutom. Prostredníctvom výtvarnej expresie zažívajú uvoľnenie a slobodu pri tvorení, kde nie je dôležitý výsledok, ale sám proces tvorby.

Arteterapeutické stretnutia dávajú účastníkom možnosť neverbálne vyjadriť ich pocity a komunikovať postoje. Spoznávajú sa navzájom, lepšie si uvedomujú vlastné potreby, pomocou výtvarných techník vyjadrujú svoj pohľad na životnú situáciu aj okolitý svet. Arteterapia pomáha rodičom vnímať jedinečnosť dieťaťa so zdravotným znevýhodnením, je to jedna z možností, ako byť spolu a tvoriť v tíme.

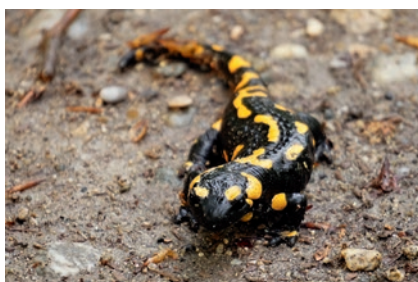
Denisa Vasilová, koordinátorka projektu, snímka archív CVI www.centraviv.sk

Tajomstvá jesenného lesoparku

Jeseň v bratislavskom lesoparku patrí bezpochyby medzi najkrajšie obdobia. Dubovo-bukové lesy žiaria všetkými farbami, pod stromami rastú huby najrôznejších druhov a tvarov a nad rybníkmi sa vznáša ranná hmla. Prechádzka takým lesom je skutočný balzam na dušu.



Lesy v okolí Bratislavy však v tomto čase ponúkajú aj iné poklady. Keď ich opustia poslední cyklisti a turisti a dohoria posledné ohne v ohniskách, rozhodne nejdú spať. Je to čas, keď lúky a čistinky



patria jedným z najväčších obyvateľov bratislavského lesoparku – danielom škvrnitým. Práve v období, keď sa ochladí, majú daniely ruju. Skoro ráno alebo večer počuť typické ručanie, ktorým volajú súpera na súboj. Ak budete mať šťastie, môžete tieto statné samce stretnúť pri potulkách prírodou.

Veľa ľudí si pod lesoparkom predstaví Železnú studničku, Kamzík alebo Kačín. Mestské lesy však na svojom vyše 3000-hektárovom území ukrývajú aj menej frekventované, ale o to krajšie miesta. Okolie riečky Vydrice je domovom bociana čierneho, v skrytých zákutiach každú noc usilovne hľadajú potravu diviaky a líšky, na lúčkach sa pasú srnky, daniely alebo muflóny, ktorým sa tu naozaj darí. Miesta, ktoré stojí zato chrániť.

Text a snímky Jakub Mrva, Iniciatíva Naše Karpaty



Bio odpad sa v zime neodváža

Odvoz biologicky rozložiteľného odpadu z hnedých zberných nádob je realizovaný sezónne. Akciová spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu (OLO) začala s odvozom bio odpadu 13. marca a tohtoročný odvoz ukončí 30. novembra. Bio odpad sa v Bratislave opäť začne odvážať od 1. 3. 2018. Zároveň je aj naďalej možné odovzdávať ho bezplatne na zberných dvoroch.

Do dnešného dňa spoločnosť OLO odviezla

takmer 2 000 ton bio odpadu, ktorý sa v kompostárni vo Svätom Jure ďalej spracováva na kompost. Najviac bio odpadu odviezli v auguste (približne 355 ton), najmenej v marci (21 ton). Obyvateľom rodinných domov v Bratislave, ktorí si splnili povinnosť a podali „Žiadosť o zapojenie sa do systému zberu odpadu zo záhrad“, spoločnosť OLO zároveň distribuovala vyše 9 000 hnedých zberných nádob a asi 1 500 kompostérov.

Ak ste spomínanú žiadosť zatiaľ nepodali, môžete to ešte urobiť na Oddelení miestnych daní, poplatkov a licencií Magistrátu na Blagojevej 9 v Bratislave osobne alebo poštou. Všetky náklady na kompostér alebo hnedú zbernú nádobu a s tým súvisiaci zber a odvoz bio odpadu zo záhrad sú hrazené z miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Novomestské kultúrne stredisko má na čo spomínať

Šesťdesiat rokov kultúrneho stánku je úctyhodný vek. Tak ako sa menilo územné členenie mesta, spoločenská a politická klíma, menila sa aj štruktúra jeho činnosti. Na obdobie vzniku a svoje pôsobenie v Novom Meste si spomína jeden z jeho bývalých riaditeľov PhDr. Milan Krištofovič.

Ako si spomínate na začiatky a postupné etablovanie kultúrnych stánkov?

Stredisko kultúry Bratislava-Nové Mesto prešlo od svojho vzniku, povedal by som, tromi zásadnými etapami. V druhej polovici päťdesiatych rokov bolo v bratislavských mestských častiach postavených viacero malých kultúrnych stánkov, narýchlo mi napadá Dom kultúry v Karlovej Vsi, Dom kultúry na Kramároch, a potom vznikol Dom kultúry aj tu, na Vajnorskej 21. Na začiatku to bol len objekt na Osadnej ulici bez terajšej spoločenskej sály, tá bola pristavaná o pár rokov neskôr. Terajšiu podobu dostalo stredisko v čase výstavby vtedaj-

predpísané príjmy. Samozrejme, na úkor kultúrnych aktivít pre „svojich“ občanov.

V roku 1969 som tu nahrával pre Slovenskú televíziu pesničku Úsvit, ktorá bola v populárnej relácii Malá televízna hitparáda vysielaná do celej federácie. To som, pravda, ani náhodou netušil, že o niekoľko rokov – presne o dvanásť – sa tu ocitnem v úplne inej pozícii: ako riaditeľ Obvodného kultúrneho a spoločenského strediska Bratislava III.

Pôvodný Dom kultúry na Vajnorskej zmenil medzičasom názov?

V roku 1971 zavádza Bratislava nové územné členenie, boli vytvorené štyri územné obvody. V nich boli zriaďované obvodné organizácie rôzneho zamerania (obvodná správa školských zariadení a detských jasí, obvodná knižnica, obvodná organizácia Zväzarmu atď.) Jednou z nich bolo aj Obvodné kultúrne a spoločenské stredisko Bratislava III s kompetenciou priamo riadiť kultúrno-osvetové zariadenia na území nového obvodu.

Po postupnom vybudovaní materiálneho a technického vybavenia, hľadani a sformovaní organizačnej štruktúry, personálneho vybavenia a obsahového zamerania sa tieto zariadenia na dlhé roky stali skutočnými kultúrnymi centrami bratislavských obvodov.

Tieto zariadenia boli zrejme koncipované ako viacúčelové...

Áno. Bola to tak trochu z núdze cnosť. Prostriedky štátu vyčleňované na kultúru nemohli pokryť všetky potreby a požiadavky občanov. Jednoducho nebolo možné v nových obvodoch Bratislavy (každý z nich bol územne a počtom obyvateľov väčší ako väčšina miest na Slovensku) stavať samostatné divadlá, kiná, galérie, koncertné sály, priestory na vzdelávanie atď. Tak sa v jednom, spravidla centrálnom stredisku vytvorili podmienky na všetky tieto aktivity.

Pôsobili ste tu v rokoch 1981 až 1995. Čo ste mali pod palcom?

Do riadiacej pôsobnosti ObKaSS III pat-



rilo 14 kultúrnych zariadení vrátane samotnej Vajnorskej. Boli to osvetové strediská na Kramároch, Ovručskej, Makovického ul., v Novej dobe II, na Cyprichovej a jedno osvetové zariadenie vo Vajnoroch. Ďalej to boli Klub mládeže Máj na Račianskej, Divadelný klub na Sibírskej, Klub mládeže Elán na Hagarovej, Klub mládeže Impulz na Východnej stanici a Klub mládeže vo Vajnoroch. Špecifickým a na Slovensku ojedinelým zariadením bolo ľudové konzervatórium na Briežkoch, kde sa vo štvorročnom štúdiu vzdelávali záujemcovia o dramatické umenie, alebo sa učili hrať na hudobný nástroj. Osobne je mi veľmi ľúto, že zaniklo.

K pozitívam bratislavských ObKaSS, ktoré im nemožno uprieť ani po rokoch, rozhodne patria najmä dve oblasti. Prvou je záujmová umelecká činnosť s úsekmi hudby, spevu, tanca, výtvarníctva, výstavníctva, fotografie a filmu. Pod skratkou „ZUČ“ sa skrývalo závideniehodné materiálno-technické zabezpečenie súborov, skupín, často aj jednotlivcov, a bezplatné poskytovanie priestorov na nácviky. Na prezentáciu výsledkov detí a mládeže slúžili postupové súťaže. Často sa začínali od školského kola a končili sa až na republikovej, ba niekedy až na medzinárodnej úrovni...

Druhou oblasťou bolo nesporne tzv. mimoškolské vzdelávanie. Zahŕňalo organizovanie vzdelávacích kurzov, a to jazykových (v začiatkoch najmä angličtina a nemčina), hudobných (najmä klavír a hudobná teória), neskôr praktických (strihy a šitie) a technických (kurzy s osvedčením na nízko-



Vernisáž výstavy neprofesionálnych výtvarníkov v roku 1993. Zľava: zástupkyňa odboru kultúry mesta Győr, členovia súboru Musa ludens a Milan Krištofovič

šieho Pôdohospodárskeho projektového ústavu začiatkom sedemdesiatych rokov.

Na začiatku bolo vlastnej činnosti minimum, priestory využívali vtedajšie spoločenské organizácie na organizovanie vlastných podujatí, i keď väčšinou nielen pre svojich členov, ale aj ostatných občanov. Spoločenskú sálu si často prenajímala Slovenská televízia, ktorá v šesťdesiatych rokoch nemala vlastné priestory na výrobu programov. Stredisko (predtým Dom) kultúry už vtedy ako príspevková organizácia tak pohodlne (vlastne bezpráčne) plnil

zváranie). Netreba zdôrazňovať, že najmä kurzy jazykové a hudobné zohrávali v tom čase, vzhľadom na absenciu tejto výučby na základných školách, mimoriadne pozitívnu úlohu. Nie každé talentované dieťa mohlo mať doma vlastný klavír... Kurzová a krúžková činnosť bola vtedy organizovaná prakticky vo všetkých zariadeniach, pravda, v rozličnom rozsahu.

Osobitne ma teší, že návštevníci z celej Bratislavy i okolia pozitívne hodnotili najmä vyprofilovanú dramaturgiu strediska na Vajnorskej, zameranú najmä na koncertnú, divadelnú a výstavnícku činnosť. Ak poviem, že na javisku sa postupne vystriedala väčšina vtedy známych spevákov, súborov, kapiel a divadiel z bývalého Československa, tak to vôbec nie je zveličené.

Spomenuli ste záujmovú umeleckú činnosť detí a mládeže. Boli takéto podmienky bežné aj v iných krajinách?

Nemyslím. V roku 1982 som mal možnosť zúčastniť sa s folklórnym súborom Technik na dvoch medzinárodných festivaloch v Poľsku, v Katoviciach a Zelenej hore. Keď sme sa rozprávali s členmi súborov z Egypta, Argentíny, Izraela, Írska, ale aj vtedajšej Juhoslávie a hovorili sme o tom, akú majú naše súbory podporu a podmienky na prácu v kultúrnych zariadeniach, len nám ticho závideli. Kultúrne strediská vo veľkej miere plnili funkcie zriaďovateľov súborov, financovali kroje, hudobné nástroje, dávali k dispozícii odborné vedenie



V máji 1982 privítal M. Krištofovič speváka a hudobného skladateľa Pavla Hammela

a priestory na nácviky zdarma. Bol vybudovaný systém postupových súťaží od základného kola, cez okresné, krajské až po republikové, kde sa mohli prezentovať a porovnávať s kvalitou ostatných...

Čo vám utkvelo v pamäti z čias vášho šéfovania?

Prežil som na Vajnorskej 21 ako riaditeľ štrnásť rokov, to je z tej šesťdesiatky bezmála štvrtina. Zakúsil som lepšie i horšie obdobia. Tých zlých bolo minimum a po rokoch sa kamsi vytratili. Asi je prirodzené, že v pamäti ostalo len to dobré.

Stretol som množstvo zaujímavých ľudí, umelcov rôznych žánrov, najmä osemdesiate roky boli mimoriadne zaujímavé.

Nepochybne k tomu prispela na tie časy odvážnejšia dramaturgia. Dôležité bolo, že som mal okolo seba dobrých spolupracovníkov a všetci sme sa snažili o dosiahnutie dobrého výsledku. A keď boli všetky spoločenské priestory doplna obsadené návštevníkmi, najmä počas víkendov, bol to fajn pocit. Som rád, že terajšie Stredisko kultúry na niektoré aktivity nadviazalo a pre návštevníkov ich pripravuje aj dnes.

Ďakujeme za rozhovor aj zaujímavé spomienky!

Jana Škutková

Historické snímky archív M. K.

Pozývame Vás na **II. Reprezentačný OHNIVÝ**

Ples

Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto

10. februára 2018 o 19. h

Stredisko kultúry BNM, Vajnorská 21

Vstupné: 47 eur

Info a rezervácie: 0904/691 507
alebo plesajme@gmail.com

Šesťdesiatka Strediska kultúry nie je dôchodkový vek

Osláviť okrúhle výročie a zaspomínať si na roky spolupráce prišli 26. októbra do Strediska kultúry na Vajnorskej bývalí aj súčasní zamestnanci. Zablahoželali im nielen starosta Nového Mesta Rudolf Kusý a mnohí členovia miestnej samosprávy, ale aj umelci a priatelia, ktorí tu osobne prežívali svoje úspechy i radosť z nadšenia divákov.



Moderátor Roman Pomajbo pozval v úvode na javisko Juraja Sarvaša, ktorého Poetické večery na Kramároch sú súčasťou nášho kultúrneho života už niekoľko desaťročí. Program večera odrážal to, čím stredisko denne žije. Či už to bolo vystúpenie detí z country súboru alebo členov tanečnej školy Gala, ktorá tu pod vedením Ladislava Mrvu funguje už ne-

veriteľných 25 rokov. Marcela Laiferová podčiarkla slávnostnú atmosféru večera šansónom, Dodo Šuhajda a The Buttons nás preniesli do čias, keď mládež z celej Bratislavy vyhľadávala na Vajnorskej koncerty „svojej“ bigbítovej hudby.

Vo filmovom medailóne Televízie Bratislava pridali zopár spomienok na svoje pôsobenie bývalí riaditelia Margita Krajačová a Milan Krištofovič aj dlhoročný programový manažér František Repa. Veľa tvorivých nápadov a chuti pokračovať popriali prostredníctvom filmového plátna riaditeľ Radošinského naivného divadla Stanislav Štepka, herec Michal Kubovčík, speváci Pavol Hammel, Vašo Patejdl, Peter Nagy či Jožo Ráž.



Poviete si – 60 rokov, dôchodkový vek... Ale Stredisko kultúry sa na odpočinok vonkoncom nechystá. Súčasná manažérka Mária Priečinská hovorí: „*Tradičné podujatia, ktoré majú naši hostia radi, zachovávame ako cenné dedičstvo. Také sú Čaje o piatej, Country bály, Orientálne večery, Koncerty v rámci folkovej a country scény, Výmenné stretnutia zberateľov, ale aj folklórne a zvykoslovné pásma. Sformovali sme však aj mnohé nové formáty, ako sú talkshow Na kus reči, letné televízne tábory, škola varenia pre deti, krsty nových kníh, reprezentačný ples mestskej časti a ďalšie.*“

Okrem nových programov sa chystá aj „lifting“ priestorov. V pláne je obnova pláštá budovy i vstupného foyeru. Tak teda všetko najlepšie, veľa energie i tvorivých nápadov, stredisko naše!

Monika Luknárová
Snímky Jana Plevová

Kultúrny tip – nielen pod vianočný stromček

Máte radi inteligentnú literatúru a zaujíma vás tvorba slovenských autorov? V časoch, keď mnohým na čítanie veľa voľných chvíľ nezostáva, je tu príležitosť vyskúšať ponuku „do ucha“. Režisérka Mária Rumanová a hudobníci Robert Pospíš a Martin



Sillay pripravili kolekciu piatich audiokníh pre milovníkov dobrých príbehov a zaujímavých hlasov pod názvom Spoločník. Môžu nás sprevádzať na dlhšej ceste autom, počas prechádzky, ale aj pri nenáročnej práci.

Dielo Dominika Tatarku Panna zázračnica načítal Richard Autner, Vlastný životopis zla od Pavla Vilikovského si vypočujeme v podaní Tomáša Vravníka, knihu Jany Beňovej Dnes priblíži hlas Zuzany Fialovej, novely Džin a Výpoveď od Milana M. Šimečku načítala Martina Slúková a knihu Petra Pištánka a Dušana Taragela Sekerou a nožom spoznáme v podaní Vladislava Šarišského.

Tituly boli vybrané tak, aby mali pestrý charakter, odlišný čas vzniku a reflektovali viaceré etapy našich dejín. Interpretujú

ich profesionálni herci i neherci usilujúci sa o civilný, akoby „autorský“ prednes namiesto teatrálnnej dramatizácie. „*Domacia literatúra stojí často bokom od záujmu väčšinového čitateľa, a pritom predstavuje inteligentnú, trefnú, ironickú, napínavú, poetickú, osobnú či priamu reflexiu našich každodenných problémov, pocitov a spoločenských otázok,*“ zdôvodnila výber režisérka.

Chcete si doplniť literárne poznatky či potešiť niekoho pod vianočným stromčekom? Vydavateľstvo Real Music House venuje kolekciu Spoločník čitateľovi Hlasu, ktorého vyžrebujeme spomedzi tých, čo nám do 13. decembra na adresu hlas@banm.sk pošlú správnu odpoveď na otázku: Čo je to Anasoft litera?

(red), snímka Real Music House

Poetická električka

V alternatívnom priestore „Električka T3 – kultúrny prostriedok“ na Trnavskom mýte to od októbra žije. Jedna z prvých sérií podujatí má literárny charakter, za-



čiatkom novembra sa na autorskej čítačke predstavili Michal Habaj, Mária Ferenčuhová, Ondřej Hanus a Šimon Leitgeb, v decembri sa budeme môcť stretnúť s Dominikom Želinským, Erikom Šimšíkom, Danielou Olejnykov a Borisom Ondreičkom. Takým spôsobom autori dostávajú súčasnú slovenskú literatúru bezprostredne do povedomia mladých ľudí.

„Hostia nás postupne objavujú a zvykajú si na naše menšinové zameranie. Najviac ľudí priťahujú programy, kde sa umelecké žánre spoja, napríklad výtvarno-hudobné podujatie „Výtvarná“, pri ktorom zahrala skupina Tittingur, prilákalo viac než sto ľudí. Tým, čo by chceli objaviť

niečo nové, odporúčam rapový koncert skupiny Čavalenky, pripravený na 9. decembra,“ hovorí koordinátorka projektu Lúdia Bolyósová. Program a bližšie informácie nájdete na FB stránke www.facebook.com/T3.kulturny.prostriedok

Text a snímka Jana Škutková

INZERCIA

Mestská časť Bratislava-Nové Mesto vyhlasuje výberové konanie na obsadenie miesta VEDÚCI ODDELENIA ŠKOLSTVA. Požiadavky na vzdelanie, znalosti a zoznam požadovaných dokladov a materiálov nájdete na stránke: www.banm.sk. Písomnú žiadosť spolu s dokladmi treba doručiť najneskôr do 15. 12. 2017 na adresu: Miestny úrad Bratislava-Nové Mesto, personálny úsek, Junácka I, 832 91 Bratislava.

Hľadáme pracovníkov na zimnú údržbu chodníkov v Bratislave. Ponúkame výhodné platové podmienky. Paušálne peniaze + odmeny za úkony. Práca na VPP, dohodu, možnosť spolupráce aj pre firmy a živnostníkov, práca vhodná aj pre dôchodcov. Volajte medzi 9-16 h. MT Service, 0911 593 564, dispecing@mtservice.sk, www.zimnaudrzba.com

Stredisko kultúry Bratislava - Nové Mesto, Vajnorská 21, príjme:

- personalistku - sekretárku (prax 1 - 3 roky vo verejnej správe) na trvalý pracovný pomer
- upratovačku na trvalý pracovný pomer
- prevádzkového pracovníka na trvalý pracovný pomer
- pomocného prevádzkového pracovníka na dohodu o pracovnej činnosti
- pracovníka na zimnú údržbu na dohodu o pracovnej činnosti

Práca na prevádzke je vhodná aj pre dôchodcu. formácie: 02/4437 3760, info@skvajnorska.sk

Vodoinštalatéri – kvalitne a rýchlo. 0904 572 977

www.montaz-nabytku.com, 0948 590 956

Cena za prezentáciu dejín kresťanstva

V obradnej sieni Zichyho paláca odovzdali 9. novembra Cenu Európskej únie umenia prof. Ing. arch. Janke Krivošovej, PhD., za celoživotný prínos v odbornej a umeleckej prezentácii dejín kresťanstva v Európe. Súčasťou slávnostného podujatia bola aj výstava z diela J. Krivošovej. Jej tvorba je tematicky veľmi široká, popri náboženských témach sa zameriava na krajinu, portréty, zátišia aj knižné ilustrácie. V posledných rokoch sa venuje najmä olejomaľbe, ale má za sebou aj obdobia iných výtvarných techník. Vytvorila napríklad rad textilných diel technikou art protis.

(vv)

Obráz dejín evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku v Malom kostole v Bratislave



Chystáte sa maľovať, stavať alebo rekonštruovať?

Váš Dom farieb & hobby centrum

A viete, že správny výber farieb a vhodný technologický postup vám môže ušetriť aj polovicu nákladov? Najmä ak vám dobrú radu poskytne odborník s dlhoročnými skúsenosťami. Neviete, na koho sa obrátiť? V predajni Váš Dom farieb & hobby centrum nájdete profesionálnych predajcov, ktorí zodpovedia každú vašu otázku. Navštívte nás a presvedčte sa na vlastné oči. **Prečo prísť práve k nám?**

- ✓ milý a ochotný personál s odbornými znalosťami nájde pre vás najvhodnejšie riešenie
- ✓ mnohé výrobky máme až o 30 – 50 % lacnejšie ako obchodné centrá. Načo platiť inde viac, ak na jednom mieste nájdete optimálnu ponuku?
- ✓ ku každému nákupu nad 49 eur dostanete osviežujúci darček

Pri maľovaní alebo rekonštrukcii sa oplatí spoľahnúť sa na odborníkov a dlhé roky sa tešiť z úspechu!

Tel.: + 421 2 446 45 111, Pri Bielom kríži 8 (oproti Palme), Bratislava, www.vasdomfarieb.sk



Spirit of joy
adventný koncert

Rachelle Jeanty & Falk Bonitz

Dom kultúry Kramáre

SOBOTA
2.XII.2017
19:00

DOBROVOLE NÉ VSTUPNÉ

CD Album „The First Noël“
V PREDAJI NA KONCERTE

www.SahadzaJoga.sk

Pozývame

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA – NOVÉ MESTO VAJNORSKÁ 21

tel.: 02/44 37 37 60

info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk,
nájdete nás aj na FB:

<https://www.facebook.com/strediskokulturybanm>

KONCERTY

5. 12. 2017, utorok 19. h

Robert Křesťan a Druhá tráva – koncert poprednej
českej folkovej skupiny

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

6. 12. 2017, streda 19. h

Na kus reči NAOPAK

12. 12. 2017, utorok 19. h

Bigbítové Vianoce – vianočný koncert

19. 12. 2017, utorok 19. h

Otvorené manželstvo, komédia o netradičnom
manželskom páre. Hrajú Anna Šišková a Ady Hajdu

31. 12. 2017, nedeľa 20. h

SILVESTER

HUDBOBNO-TANEČNÉ PROGRAMY

Tradičné, a predsa vždy nové ČAJE O PIAŤEJ, živá
hudba 60. - 90. rokov, žrebovanie vstupeniek

3. 12. 2017 **HS MERYTAN** (nedeľa)

9. 12. 2017 **HS M. CLUB** Mikulášsky čaj o piatej

16. 12. 2017 **HS SATURN**

23. 12. 2017 **HS FORTUNA** Vianočný čaj o piatej

26. 12. 2017 **HS CHARLIE BAND** (utorok) -

Štefanský čaj o piatej

31. 12. 2017 **HS PARTY TIME** (nedeľa) - Silvester

VÝSTAVY

5. 12. 2017 až 19. 12. 2017

Trio z Kramárova, výstava obrazov od autorov:
Jozef Mária Uher, Ľudovít Keszezh, Štefan Maťo

Návštevný čas výstav:

pondelok - piatok 14. h - 18. h,

v sobotu a nedeľu v rámci podujatí

VÝMENNÉ STRETNUTIA ZBERATEĽOV (VSZ)

9. 12. 2017, sobota 8. h - 15.30 h

VSZ mincí, medailí, odznakov, starých pohľadníc,
telefónnych kariet, kníh, gramoplatní, plagátov,
filatelie, pivných podloží, vyznamenaní, etikiet
a pod.

16. 12. 2017, sobota 8. h - 12. h

VSZ elektro, domácich, rybárskych, foto
potrieb, hudobných nástrojov, železničných,
automobilových, leteckých modelov a pod. -
tentoraz súčasne s 3D expo

Predpredaj vstupeniek:

utorok a streda 16. h - 19. h a jednu hodinu

pred podujatím v SK BNM Vajnorská 21,

tel.: 02/44 37 37 63. Zmena programu vyhradená.

Blížšie informácie na tel. č.: 02/44 37 37 60

Ponúkame pre základné a stredné školy kultúrno-
spoločenské a výchovno-vzdelávacie podujatia,
tel.: 0903/929 244, 02/44 37 37 82.

Prenájom priestorov na semináre, spoločenské
posedenia, prezentácie, tel. 0904/691 507,
02/44 37 37 82.

Výroba reklamy od vizitiek po transparenty -
vrátane grafických návrhov

za **VÝHODNÉ CENY**, tel. 02/44 37 25 12

DOM KULTÚRY KRAMÁRE

Stromová 18

tel.: 54 77 11 48

www.skvajnorska.sk,

e-mail: dkkramare@chello.sk

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

2. 12. 2017, sobota 19. h

Spirit of joy, adventný koncert
RACHELLE JEANTY AND FALK BONITZ

18. 12. 2017, pondelok 19. h

156. Poetický večer s Jurajom Sarvašom
a jeho hosťami - Čaro Vianoc

KLUBOVÉ PODUJATIA

6. a 13. 12. 2017, streda 16.30 h

Klub Venuša, stretnutia Lígy proti rakovine

KURZY

16. a 17. 12. 2017, sobota a nedeľa 9. h - 14. h
Ateliér neprofesionálnych výtvarníkov

VIT FIT - výtvarné kurzy, maľba na hodváb

Výučba hry na klavír, gitaru a spev
Angličtina pre deti

Služby - prenájom priestorov na semináre,
spoločenské posedenia, prezentácie

Predaj vstupeniek:

pondelok, utorok od 16. h do 19. h

(vždy 2 týždne pred podujatím)

Vstupné sa vráti len v prípade zrušenia
predstavenia.

Zmena programu vyhradená.

Vstupenky nerezervujeme.

ROBERT KŘEŠŤAN & DRUHÁ TRÁVA



Držitelia ceny Anděl v kategórii folk & country

5. 12. 2017 19. h

Na kus reči NAOPAK

Hosť: Jozef Banáš
Moderátor: Viktor Vincze

Hudobný hosť: Karol "Charlie" Solenský.
Téma večera: "Somár je Švajčiar"

6. 12. 2017 19. h

BIGBÍTOVÉ

THE BUTTONS

THE BREAKERS, Trnava

Jožo BARINA a Band

DURA&Blues Club

feat. Fedor FREŠO

12.12. 2017 19. h

siedmy predvianočný koncert

Otvorené Manželstvo

Od tvorcov úspešných komédií:
Tri letušky v Paríži, Klamstvo
a Pyžamo pre šiestich

Komédia o netradičnom
manželskom páre z dielne
talianskeho dramatika a držiteľa
Nobelovej ceny za literatúru
Daria Fo.



19. 12. 2017 o 19. h

Rezervácie: 0904 691 507

Predpredaj vstupeniek v sieti **ticketportal** a v pokladni SK BNM, Vajnorská 21.